

เอกสารวิชาการ

Academic Focus

ประเทศไทยกับยุทธศาสตร์ 20 ปี
(2560-2579)

สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ISBN 2287-0520

ดาวน์โหลดเอกสารได้จาก <http://www.parliament.go.th/library>

Academic Focus
สิงหาคม 2559

ประเทศไทยกับยุทธศาสตร์ 20 ปี (2560-2579)

สารบัญ

บทนำ	1
ปัญหาของประเทศไทย	2
ความหมายและที่มา	3
ผลเสียที่ยังไม่มียุทธศาสตร์ชาติ	4
กลไกการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนา	4
ปัจจัยความสำเร็จของยุทธศาสตร์ชาติ	5
ผลที่คาดว่าจะได้รับการปฏิรูป	5
ประเทศไทยตามยุทธศาสตร์ชาติ	
หลักการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ	6
ยุทธศาสตร์ชาติทั้ง 6 ด้าน	6
ยุทธศาสตร์ชาติประสพการณ์จาก	9
ประเทศเพื่อนบ้าน	
- สาธารณรัฐสิงคโปร์	9
- สหพันธรัฐมาเลเซีย	10
- สาธารณรัฐประชาชนจีน	10
- ประเทศญี่ปุ่น	11
- สหรัฐอเมริกา	11
บทสรุปและข้อเสนอแนะของผู้ศึกษา	11
บรรณานุกรม	12

เอกสารวิชาการอิเล็กทรอนิกส์
สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
<http://www.parliament.go.th/library>

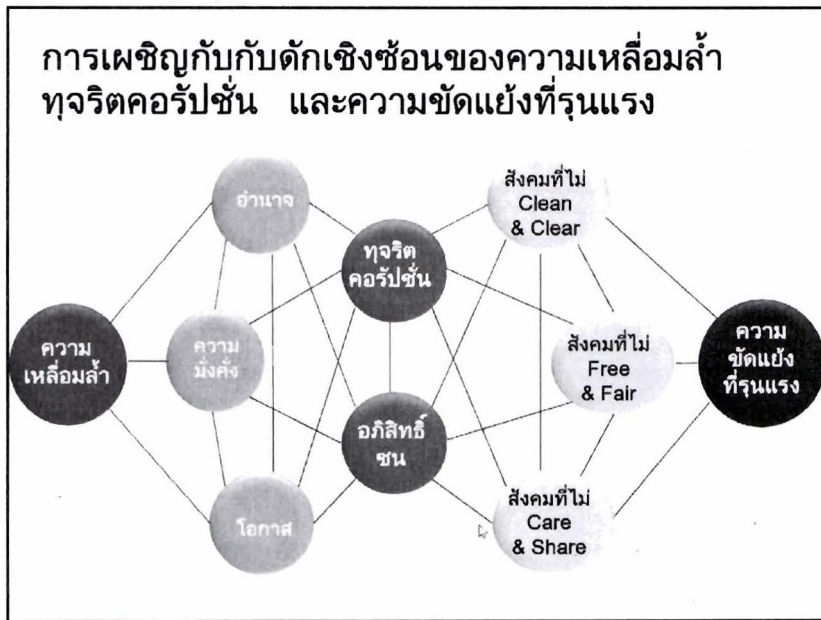
บทนำ

การพัฒนาและการบริหารราชการแผ่นดินของประเทศไทยที่ผ่านมามีแนวโน้มไปอย่างไรทิศทาง ไม่มีการกำหนดยุทธศาสตร์ระยะยาว คงมีแต่แผนพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจแห่งชาติ (ปัจจุบันกำลังร่างแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 พ.ศ. (2560-2564)) ซึ่งเป็นแผนระยะกลาง มีระยะเวลา 5 ปี หน่วยราชการเป็นองค์กรหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนา ประเทศมีเงื่อนไขเวลาและเป้าหมายขององค์กรที่แตกต่างกัน ขาดการบูรณาการ ขาดเอกภาพและความต่อเนื่อง อันเป็นผลจากการที่รัฐบาล ผู้กำหนดนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง ส่งผลให้การพัฒนาประเทศในระยะยาวไม่มีความต่อเนื่อง และรัฐบาลที่ผ่านมามีไม่ได้ดำเนินตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่มีอยู่ สร้างนโยบายของพรรคตนเองที่ไม่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยอ้างเสียงประชาชนส่วนใหญ่ที่เลือกพรรคของตนเข้ามา จึงทำให้ขาดการบูรณาการระหว่างแผนพัฒนาฯ และนโยบายของพรรค และการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการพัฒนาตามลำดับความจำเป็น ความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการร่วมขับเคลื่อนในภาคเอกชน และภาคประชาชนอย่างเหมาะสมและชัดเจน การกำหนด “ยุทธศาสตร์ชาติ” จึงมีความสำคัญอย่างมากในยุคโลกาภิวัตน์ เพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความเป็นเลิศ มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน และสามารถแข่งขันได้ระดับสากล โดยทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในกระบวนการพัฒนานี้ ร่วมกันขับเคลื่อนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันโดยใช้กลไกที่เรียกว่า “ประชารัฐ”

ปัญหาของประเทศไทย

ที่ผ่านมาประเทศไทยมีปัญหาระบบโครงสร้างและการเมืองในเรื่องการพัฒนาประเทศที่ขาดความต่อเนื่องจากนโยบายของรัฐบาล รัฐบาลส่วนใหญ่คำนึงถึงแต่ประโยชน์และความนิยมเฉพาะในช่วงสมัยรัฐบาลของตนมากกว่าคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศในระยะยาว นอกจากนี้ปัญหาที่พบก็คือประเทศไทยมีแผนพัฒนาและแผนยุทธศาสตร์ที่หลากหลายและกระจัดกระจายไปตามแต่ละกระทรวงจำนวนมาก โดยแต่ละหน่วยงานต่างจัดทำแผนและยุทธศาสตร์ระยะต่าง ๆ เป็นของตัวเอง และเป็นเอกเทศ ขาดการบูรณาการแผนระหว่างกระทรวง รวมถึงปัญหาการจัดสรรและการใช้งบประมาณในการพัฒนาประเทศ เป็นการดำเนินการแบบแยกส่วน ไม่ทั่วถึงและเป็นธรรม ไม่มองภาพองค์รวมทำให้การจัดสรรงบประมาณซ้ำซ้อนไม่มีประสิทธิภาพ เช่น งบประมาณเรื่องน้ำเรื่องเดียวกระจายอยู่ในหลายกระทรวงที่มีอำนาจทับซ้อนกัน เป็นต้น ปัจจัยเชิงโครงสร้างเหล่านี้ส่งผลให้เกิดปัญหาเรื้อรังของประเทศ ขวางกั้นการพัฒนาประเทศ จนทำให้ประเทศไทยติดกับดักอยู่กับประเทศกำลังพัฒนาที่มีรายได้ปานกลางยาวนานหลายทศวรรษ

นอกจากปัญหาเชิงโครงสร้างแล้วประเทศไทยยังมีปัญหาความเหลื่อมล้ำ ปัญหาการใช้อำนาจของผู้มีอิทธิพล ความมีอภิสิทธิ์ชน ปัญหาการกระจายรายได้ ความมั่งคั่งกระจุกแต่ความยากจนกระจาย การขาดโอกาสในการเข้าถึงการจัดสรรทรัพยากรอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม ปัญหาเรื่องทุจริตคอร์ปชั่น สังคมขาดธรรมาภิบาล จึงทำให้เกิดกระแสการเรียกร้องความเป็นธรรม โดยอาศัยพลังมวลชน (Mob) เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนความคิดและข้อเรียกร้องของกลุ่มตน ฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยก็จัดมวลชนออกมาต่อต้าน จนกลายเป็นความขัดแย้งที่รุนแรงขึ้นในสังคม ดังรูป ที่ 1

รูปที่ 1 การเผชิญกับกับดักเชิงซ้อนของความเหลื่อมล้ำ ทุจริตคอร์ปชั่น และความขัดแย้งที่รุนแรง
 ที่มา : คณะกรรมการวิสามัญจัดทำวิสัยทัศน์และออกแบบอนาคตประเทศไทย สถาปปฏิรูปแห่งชาติ, 2558
 เอกสารการบรรยาย เรื่อง “วิสัยทัศน์และกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี”

เพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ จึงมีความจำเป็นที่ต้องประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในประเทศ ร่วมมือกันเป็น “ประชารัฐ” ร่วมกันกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับชาติที่เป็นระบบ มีการใช้ข้อมูลความรู้ที่เกิดจากการศึกษา วิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ อย่างรอบคอบ มีการกำหนดเป้าประสงค์ของการพัฒนาประเทศระยะยาวที่ชัดเจน ทันสมัย และเหมาะสมเป็นยุทธศาสตร์ชาติที่มีความยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนได้ทันตามการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลก และที่สำคัญการจัดทำยุทธศาสตร์ชาตินี้ต้องสะท้อนถึงความต้องการของประเทศชาติและประชาชน เพื่อนำไปสู่ การพัฒนาประเทศที่ดำรงความเป็นธรรมและคำนึงถึงประโยชน์สุขของประชาชน (สำนักงานเลขาธิการสภา ผู้แทนราษฎร, 2558)

ความหมายและที่มา

ความหมาย

“ยุทธศาสตร์” คือ แม่บทหลักที่เป็นกรอบชี้้นำการกำหนดนโยบายและแผนต่าง ๆ เพื่อการพัฒนา ประเทศและการบริหารราชการ การจัดสรรงบประมาณและทรัพยากร เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนของประเทศและประชาชน (ธีรยุทธ หล่อเลิศรัตน์, 2558)

ที่มา

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2558 เห็นชอบให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ ชาติ มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี เพื่อใช้ในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสู่ความ มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน และให้เสนอร่างยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ เพื่อใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานในระยะที่ 2 ของรัฐบาล (พ.ศ. 2558-2559) และกรอบการปฏิรูปในระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560 เป็นต้นไป)

คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ 2 คณะ ได้แก่

1) คณะอนุกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์และกรอบการปฏิรูป เพื่อจัดทำร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี

2) คณะอนุกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการตามแนวทางการปฏิรูปประเทศเพื่อจัดทำร่าง แผนปฏิบัติการตามแนวทางการปฏิรูปประเทศ (Roadmap) ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี

คณะอนุกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์และกรอบการปฏิรูปได้ดำเนินการยกร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ตามแนวทางที่คณะรัฐมนตรีกำหนด โดยได้มีการนำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากกรรมการจัดทำ ยุทธศาสตร์ชาติที่มาจากหลายภาคส่วน ได้แก่ ภาคราชการ ภาคเอกชน ภาคการเมือง และ นักวิชาการ รวมถึงได้ พิจารณานำข้อคิดเห็นจากสภาปฏิรูปแห่งชาติ และความคิดเห็นจากภาคประชาชนมาเป็นข้อมูลในการยกร่าง ยุทธศาสตร์ชาติด้วย และได้นำเสนอร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ต่อที่ประชุมคณะกรรมการจัดทำ ยุทธศาสตร์ชาติ

คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติจะนำเสนอร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติเพื่อขอความเห็นชอบจาก คณะรัฐมนตรีและจะได้มีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน ก่อนที่จะนำเสนอต่อสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ให้ความเห็นชอบกรอบยุทธศาสตร์ชาติมาใช้เป็นกรอบในการกำหนดทิศทางในการบริหารประเทศภายในเดือน

ตุลาคม 2559 ซึ่งเป็นช่วงเวลาของการประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (ตุลาคม 2559-กันยายน 2564) นอกจากนี้หน่วยงานต่าง ๆ จะได้นำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งเป็นแผนระยะ 5 ปีมาถ่ายทอดสู่แผนปฏิบัติการระดับกระทรวงและแผนพัฒนารายสาขาในระหว่างที่คณะอนุกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ฯ จัดทำยุทธศาสตร์ชาติตามร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่อยู่ระหว่างการดำเนินการ ซึ่งคาดว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จภายในเดือนกรกฎาคม 2560 (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2559)

ผลเสียที่ยังไม่มียุทธศาสตร์ชาติ

หากประเทศไทยไม่มียุทธศาสตร์ชาติก็จะส่งผลให้การลงทุน การใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดิน และการขับเคลื่อนการพัฒนายึดเฉพาะกับนโยบายของรัฐบาลแต่ละสมัย และแต่ละพรรคการเมืองเท่านั้น ไม่สามารถนึกหลังการพัฒนาจากภาคส่วนต่าง ๆ ให้มีทิศทางพัฒนาให้ไปแนวทางเดียวกันและต่อเนื่อง ประเทศไทยจะไม่สามารถพัฒนาก้าวหน้าได้อย่างเต็มศักยภาพ ทั้ง ๆ ที่ประเทศไทยมีโอกาสและจุดเด่นหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นความได้เปรียบด้านภูมิศาสตร์ ภูมิอากาศ ทรัพยากรธรรมชาติ และจำนวนประชากรที่มากกว่า อีกทั้งจะทำให้การใช้จ่ายงบประมาณของรัฐบาล กระทรวง ทบวง กรม และหน่วยงานของรัฐต่าง ๆ ขาดทิศทางที่จะบูรณาการกัน และนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายความสำเร็จร่วมกันในการยกระดับการพัฒนาของประเทศได้ (ยงยุทธ สารสมบัติ, 2558)

กลไกการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนา

ยุทธศาสตร์ชาติจะเป็นแผนแม่บทหลักในการพัฒนาประเทศ เพื่อให้ส่วนราชการและหน่วยงานต่าง ๆ ใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ อาทิ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนเฉพาะด้านต่าง ๆ เช่น ด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ การศึกษา ศิลปวัฒนธรรม ฯลฯ แผนปฏิบัติการในระดับกระทรวงและในระดับพื้นที่ ให้ความสำคัญสอดคล้องกันตามช่วงเวลา นอกจากนี้ ยุทธศาสตร์ชาติจะใช้เป็นกรอบในการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรอื่น ๆ ของประเทศ เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างมีเอกภาพให้บรรลุเป้าหมาย โดยจะต้องอาศัยการประสานความร่วมมือจากหลายภาคส่วนภายใต้ระบบประชารัฐคือ ความร่วมมือของภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชนและประชาสังคม ทั้งนี้ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่ได้ผ่านประชามติในมาตรา 65 และบทเฉพาะกาล มาตรา 275* ก็ได้มีการกำหนดเกี่ยวกับประเทศไทยต้องมียุทธศาสตร์ชาติและแนวทางในการนำยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติเพื่อที่ส่วนราชการและหน่วยงานต่าง ๆ สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาได้อย่างต่อเนื่องและบูรณาการ

* ในมาตรา 65 และบทเฉพาะกาล มาตรา 275 ซึ่งมีเนื้อหาโดยสรุปคือ

1. คณะรัฐมนตรี (ครม.) ชุดปัจจุบัน จะเป็นผู้ออก “กฎหมายว่าด้วยการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ” เพราะร่างรัฐธรรมนูญฯ กำหนดให้ต้องมีกฎหมายนี้ภายใน 120 วัน หลังจากร่างรัฐธรรมนูญฯ ใช้บังคับ
2. และ ครม. ชุดปัจจุบันอีกเช่นกัน ที่จะเป็นผู้จัดทำ “ยุทธศาสตร์ชาติ” เพราะร่างรัฐธรรมนูญฯ กำหนดให้ต้องจัดทำยุทธศาสตร์ชาติภายใน 1 ปี นับแต่วันที่กฎหมายว่าด้วยการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติใช้บังคับ

ปัจจัยความสำเร็จของยุทธศาสตร์ชาติ

1. สาระของยุทธศาสตร์ชาติ ต้องกำหนดวิสัยทัศน์ระยะยาวให้ชัดเจน มีการกำหนดเป้าหมายและภาพในอนาคตของประเทศที่ชัดเจนและเป็นที่ยอมรับ และยอมรับเป็นเจ้าของร่วมกัน สามารถถ่ายทอดเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติสู่เป้าหมายเฉพาะด้านต่าง ๆ ตามระยะเวลาเป็นช่วง ๆ ของหน่วยงานปฏิบัติได้ และมีการกำหนดตัวชี้วัดที่สามารถวัดผลสัมฤทธิ์ได้

2. ระบบและกฎหมาย มีกฎหมายรองรับ มีกลไกเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนในระดับต่าง ๆ เพื่อให้ส่วนราชการนำยุทธศาสตร์ชาติไปปฏิบัติ รวมทั้งกรอบกฎหมายด้านการจัดสรรงบประมาณให้สามารถระดมทรัพยากรเพื่อผลักดันขับเคลื่อนการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติอย่างมีบูรณาการ และกรอบกฎหมายที่จะกำหนดให้การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติมีความต่อเนื่อง รวมทั้งมีระบบการติดตามและประเมินผลอย่างเป็นระบบในทุกระดับ

3. กลไกสู่การปฏิบัติ มีกลไกที่สอดรับ/สอดคล้องตั้งแต่ระดับการจัดทำยุทธศาสตร์การนำไปสู่การปฏิบัติ และการติดตามประเมินผล รวมทั้งมีกลไกในการกำกับดูแล บริหารจัดการและการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ และหน่วยงานปฏิบัติจะต้องมีความเข้าใจ สามารถกำหนดแผนงานโครงการให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ

4. การยอมรับของสังคม มีการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจต่อสาธารณชน มีการรับฟังความคิดเห็นจากทุกกลุ่ม สร้างการมีส่วนร่วมและความเป็นเจ้าของร่วมกัน เพื่อให้ได้การยอมรับจากทุกภาคส่วนในสังคม ทั้งนี้ สิ่งที่คาดหวังในอนาคตของประเทศไทยในปี 2579 ได้แก่

- 1) เศรษฐกิจและสังคมไทยมีการพัฒนาอย่างมั่นคงและยั่งยืน
- 2) ระบบเศรษฐกิจมีการเติบโตอย่างมีคุณค่า มีเสถียรภาพ ทันทสมัย
- 3) คนไทยในอนาคตมีศักยภาพในการร่วมกันพัฒนาประเทศ
- 4) สังคมไทยเป็นสังคมที่เป็นธรรม มีความเหลื่อมล้ำน้อย และ
- 5) การบริหารจัดการภาครัฐโปร่งใส มีประสิทธิภาพ รับผิดชอบ ตรวจสอบได้

ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการมียุทธศาสตร์ชาติ คือ

ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการกำหนดให้มียุทธศาสตร์ชาติ เพื่อเป็นแม่บทหลักในการพัฒนาประเทศ คือการพัฒนาประเทศในทุก ๆ ด้าน จะมีความต่อเนื่องและการบูรณาการกับแผนพัฒนาต่าง ๆ สามารถจัดลำดับความสำคัญให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศและประชาชน รวมทั้งความจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนาประเทศในด้านที่สำคัญ การจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรของประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ทุกภาคส่วนในประเทศ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ และภาคประชาชนจะมีส่วนร่วมในการกำหนดอนาคตของชาติ และเปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ สามารถผนึกกำลังร่วมกันในการพัฒนาประเทศ

ดังนั้น การมียุทธศาสตร์ชาติที่เน้นผลประโยชน์แห่งชาติและความต้องการของประชาชนเป็นหลักนั้นจะช่วยให้การพัฒนาประเทศในอนาคต นำมาซึ่งความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนของประเทศ

หลักการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ

การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติต้องมีการกำหนดเป้าหมายในระยะยาว และมีการพิจารณาทบทวนทุก 5 ปี หรือเมื่อมีสถานการณ์กระทบต่อเป้าประสงค์หลักตามยุทธศาสตร์ชาติอย่างมีนัยสำคัญ ต้องสร้างกลไกและกระบวนการในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติที่มีประสิทธิภาพที่สามารถจัดทำยุทธศาสตร์ชาติที่เป็นที่ยอมรับของประชาชน และสะท้อนความต้องการของประเทศอย่างแท้จริง เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เพื่อให้เกิดการยอมรับและใช้เป็นแนวทางการพัฒนา เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์หลักร่วมกัน และทุกภาคส่วนต้องร่วมแรงร่วมใจกันเป็นประชารัฐ ผลักดันให้มีการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2558)

ยุทธศาสตร์ทั้ง 6 ด้าน

ยุทธศาสตร์ชาติ : กรอบการพัฒนาระยะยาว

เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์
 “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง”
 นำไปสู่การพัฒนาให้คนไทยมีความสุข และตอบสนองต่อการบรรลุ
 ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ ในการที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างรายได้ระดับสูงเป็นประเทศพัฒนาแล้ว และสร้าง
 ความสุขของคนไทย สังคมมีความมั่นคง เสมอภาคและ
 เป็นธรรม ประเทศสามารถแข่งขันได้ในระบบเศรษฐกิจ

รูปที่ 2 ยุทธศาสตร์กรอบการพัฒนาระยะยาว

ที่มา : ลดาวัลย์ คำภา, สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2558

ยุทธศาสตร์ชาติที่จะใช้เป็นกรอบแนวทางการพัฒนาในระยะ 20 ปีต่อจากนี้ไปจะประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ (คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์และกรอบการปฏิรูป, 2559) ได้แก่

1. ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง
2. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน
4. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม
5. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
6. ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

สาระสำคัญของแต่ละยุทธศาสตร์ สรุปได้ ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง มีเป้าหมายทั้งในการสร้างเสถียรภาพภายในประเทศและช่วยลดและป้องกันภัยคุกคามจากภายนอก รวมทั้งสร้างความเชื่อมั่นในกลุ่มประเทศอาเซียนและประชาคมโลกที่มีต่อประเทศไทย กรอบแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ

1) การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2) การปฏิรูปกลไกการบริหารประเทศและพัฒนาความมั่นคงทางการเมือง ขจัดคอร์รัปชัน สร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม

3) การรักษาความมั่นคงภายในและความสงบเรียบร้อยภายใน ตลอดจนการบริหารจัดการความมั่นคงชายแดนและชายฝั่งทะเล

4) การพัฒนาระบบ กลไก มาตรการและความร่วมมือระหว่างประเทศทุกระดับ และรักษาคุณภาพความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงรูปแบบใหม่

5) การพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพการผนึกกำลังป้องกันประเทศ การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ สร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศ

6) การพัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติ และระบบบริหารจัดการภัยพิบัติ รักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

7) การปรับกระบวนการทำงานของกลไกที่เกี่ยวข้องจากแนวตั้งสู่แนวนานมากขึ้น

2. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เพื่อให้ประเทศไทยสามารถพัฒนาไปสู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้ว จำเป็นต้องยกระดับผลิตภาพการผลิตและการใช้นวัตกรรมในการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันและการพัฒนาอย่างยั่งยืนทั้งในสาขาอุตสาหกรรม เกษตรและบริการ การสร้างความมั่นคงและปลอดภัยด้านอาหาร การเพิ่มขีดความสามารถทางการค้าและการเป็นผู้ประกอบการ รวมทั้งการพัฒนาฐานเศรษฐกิจแห่งอนาคต ภายใต้กรอบการปฏิรูปและพัฒนาปัจจัยเชิงยุทธศาสตร์ทุกด้าน ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม การพัฒนาทุนมนุษย์ การบริหารจัดการทั้งในภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชน กรอบแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ

1) การพัฒนาสมรรถนะทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การรักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจและสร้างความเชื่อมั่น การส่งเสริมการค้าและการลงทุนที่อยู่บนการแข่งขันที่เป็นธรรมและรับผิดชอบต่อสังคม ตลอดจนการพัฒนาประเทศสู่ความเป็นชาติการค้าเพื่อให้ได้ประโยชน์จากห่วงโซ่มูลค่าในภูมิภาค และเป็นการยกระดับไปสู่ส่วนบนของห่วงโซ่มูลค่ามากขึ้น

2) การพัฒนาภาคการผลิตและบริการ บนฐานของการพัฒนานวัตกรรมและมีความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยมีการใช้ดิจิทัลและการค้าที่เข้มข้นเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและขยายกิจกรรมการผลิตและบริการ โดยมุ่งสู่ความเป็นเลิศในระดับโลกและในระดับภูมิภาคในอุตสาหกรรมหลายสาขา และในภาคบริการที่หลากหลาย ตามรูปแบบการดำเนินชีวิตและการดำเนินธุรกิจที่เปลี่ยนไป รวมทั้งเป็นแหล่งอาหารคุณภาพ สะอาดและปลอดภัยของโลก

ภาคเกษตร โดยเสริมสร้างฐานการผลิตให้เข้มแข็งและยั่งยืน เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร ส่งเสริมเกษตรกรรายย่อยให้ปรับไปสู่การทำกรเกษตรยั่งยืนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและ

รวมกลุ่มเกษตรกรในการพัฒนาอาชีพที่เข้มแข็ง และการพัฒนาสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพและอาหารคุณภาพ สะอาดและปลอดภัย

ภาคอุตสาหกรรม โดยพัฒนาอุตสาหกรรมศักยภาพ ยกกระตือรือร้นการพัฒนาอุตสาหกรรมปัจจุบันที่มีศักยภาพสูง และพัฒนาอุตสาหกรรมอนาคตที่มีศักยภาพ โดยการใช้ดิจิทัลและการเข้ามาเพิ่มมูลค่าและยกระดับห่วงโซ่มูลค่าในระดับสูงขึ้น

ภาคบริการ โดยขยายฐานการบริการให้มีความหลากหลาย มีความเป็นเลิศและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยการยกระดับบริการที่เป็นฐานรายได้เดิม เช่น การท่องเที่ยวและพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการให้บริการสุขภาพ ธุรกิจบริการด้านการเงินและธุรกิจบริการที่มีศักยภาพอื่น ๆ เป็นต้น

3) การพัฒนาผู้ประกอบการและเศรษฐกิจชุมชน พัฒนาทักษะผู้ประกอบการ ยกกระตือรือร้นผลิตภาพแรงงานและพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) สู่มหาวิทยาลัย และพัฒนาวิสาหกิจชุมชนและสถาบันเกษตรกร

4) การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษและเมืองพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน และพัฒนาระบบเมืองศูนย์กลางความเจริญ จัดระบบผังเมืองที่มีประสิทธิภาพและมีส่วนร่วม มีการจัดการสิ่งแวดล้อมเมือง และโครงสร้างพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจที่สอดคล้องกับศักยภาพ

5) การลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในด้านการขนส่ง ด้านพลังงาน ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารและการวิจัยและพัฒนา

6) การเชื่อมโยงกับภูมิภาคและเศรษฐกิจโลก สร้างความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาภิวัตน์กับนานาประเทศ ส่งเสริมความร่วมมือกับนานาชาติในการสร้างความมั่นคงด้านต่าง ๆ เพิ่มบทบาทของไทยในองค์กรระหว่างประเทศ รวมถึงสร้างองค์ความรู้ด้านการต่างประเทศ

3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน เพื่อพัฒนาคนและสังคมไทยให้เป็นรากฐานที่แข็งแกร่งของประเทศ มีความพร้อมทางกาย ใจ สติปัญญา มีความเป็นสากล มีทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย มีคุณธรรม จริยธรรม รู้คุณค่าความเป็นไทย มีครอบครัวที่มั่นคง กรอบแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ

1) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิตให้สนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศ

2) การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพเท่าเทียมและทั่วถึง

3) การปลูกฝังระเบียบวินัย คุณธรรมจริยธรรมค่านิยมที่พึงประสงค์

4) การสร้างเสริมให้คนมีสุขภาวะที่ดี

5) การสร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย เสริมสร้างบทบาทของสถาบันครอบครัวในการบ่มเพาะจิตใจให้เข้มแข็ง

4. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม เพื่อเร่งกระจายโอกาสการพัฒนาและสร้างความมั่นคงให้ทั่วถึง ลดความเหลื่อมล้ำไปสู่สังคมที่เสมอภาคและเป็นธรรม กรอบแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ

1) การสร้างความมั่นคงและการลดความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

2) การพัฒนาระบบบริการและระบบบริหารจัดการสุขภาพ

3) การสร้างสภาพแวดล้อมและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตในสังคมสูงวัย

4) การสร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคม ทูทางวัฒนธรรมและความเข้มแข็งของชุมชน

5) การพัฒนาการสื่อสารมวลชนให้เป็นกลไกในการสนับสนุนการพัฒนา

5. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อเร่งอนุรักษ์ฟื้นฟู และสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ และมีความมั่นคงด้านน้ำ รวมทั้งมีความสามารถในการป้องกันผลกระทบและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติธรรมชาติ และพัฒนามุ่งสู่การเป็นสังคมสีเขียว กรอบแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ

1) การจัดระบบอนุรักษ์ ฟื้นฟูและป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ

2) การวางระบบบริหารจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพทั้ง 25 ลุ่มน้ำ เน้นการปรับระบบการบริหารจัดการอุทกภัยอย่างบูรณาการ

3) การพัฒนาและใช้พลังงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

4) การพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศและเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

5) การร่วมลดปัญหาโลกร้อนและปรับตัวให้พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

6) การใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์และนโยบายการคลังเพื่อสิ่งแวดล้อม

6. ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ มีสมรรถนะสูง มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลกระจายบทบาทภารกิจไปสู่ท้องถิ่นอย่างเหมาะสม มีธรรมาภิบาลกรอบแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ

1) การปรับปรุงโครงสร้าง บทบาท ภารกิจของหน่วยงานภาครัฐให้มีขนาดที่เหมาะสม

2) การวางระบบบริหารราชการแบบบูรณาการ

3) การพัฒนาระบบบริหารจัดการกำลังคนและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ

4) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

5) การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ให้ทันสมัย เป็นธรรมและเป็นสากล

6) การพัฒนาระบบการให้บริการประชาชนของหน่วยงานภาครัฐ

7) การปรับปรุงการบริหารจัดการรายได้และรายจ่ายของภาครัฐ

ยุทธศาสตร์ชาติ: ประสพการณ์จากประเทศเพื่อนบ้าน (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2558, น.5-7)

การบริหารราชการแผ่นดินและการพัฒนาประเทศอย่างเป็นระบบและเต็มศักยภาพ จำเป็นต้องมียุทธศาสตร์ชาติเป็นตัวกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศระยะยาว และมีการจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสมซึ่งเป็นหัวใจของการขับเคลื่อนการพัฒนาและการบริหารราชการแผ่นดิน ดังตัวอย่างความสำเร็จของประเทศที่พัฒนาแล้ว และประเทศที่กำลังพัฒนาหลายประเทศ สำหรับตัวอย่างประเทศในกลุ่มอาเซียนและประเทศต่าง ๆ ที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาประเทศอันเป็นผลมาจากการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติที่ชัดเจน มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ได้แก่

สาธารณรัฐสิงคโปร์ เป็นประเทศขนาดเล็ก ขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติถึงขนาดน้ำจืดยังมีไม่พอใช้ หนาวด้วยมาเลเซียและอินโดนีเซียที่เป็นประเทศใหญ่ในอาเซียน ประชากรมีหลายชนชาติพันธุ์ ทั้งจีน อินเดีย และ มาเลย์ รัฐบาลสิงคโปร์จึงได้จัดทำยุทธศาสตร์ประเทศสู่นาคตและกำหนดแผนด้านต่าง ๆ เพื่อให้ประเทศเดินสู่ความก้าวหน้า และได้มีการดำเนินงานตามแผนอย่างเคร่งครัด แม้ว่าสิงคโปร์จะมีข้อจำกัดและปัญหาอุปสรรคมาก

แต่ก็ไม่เคยย่อท้อต่อข้อต่อที่ยังมีอยู่ ในทางตรงข้ามได้กำหนดเป้าหมายไว้ว่า ประเทศสิงคโปร์ต้องอยู่รอดและเจริญก้าวหน้าเหนือมาเลเซียที่ได้แยกตัวออกมาให้ได้ ดังนั้นเมื่อไม่มีทรัพยากรทางธรรมชาติมาก ก็หันไปพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นข้อเด่น จึงเห็นได้ว่า ตลอดเวลาตั้งแต่ก่อตั้งประเทศมา สิงคโปร์มุ่งไปที่การศึกษาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ความซื่อสัตย์สุจริต และการมีระเบียบวินัยโดยตลอด เพราะ การศึกษา ความซื่อสัตย์ การมีระเบียบวินัย คือรากฐานสำคัญของทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ ต่อมาสิงคโปร์ได้ปรับเปลี่ยนเป้าหมายในยุทธศาสตร์ชาติ โดยได้กำหนดวิสัยทัศน์ว่า ในปี ค.ศ. 2018 สิงคโปร์จะเป็นศูนย์กลางหลักในเครือข่ายโลกเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจที่สำคัญทั่วโลก เป็นเมืองชั้นนำของโลกในด้านบุคคลที่มีความสามารถพิเศษ (Talent) ด้านวิสาหกิจ (Enterprise) และด้านนวัตกรรม (Innovation) หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องได้ตั้งพันธกิจเพื่อขับเคลื่อนประเทศเพื่อบรรลุเป้าหมายเหล่านี้ ทั้งด้านอุตสาหกรรม บริการและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ โดยเฉพาะการบ่มเพาะเยาวชนผู้ที่มีความสามารถพิเศษสู่การพัฒนาสู่ความเป็นอัจฉริยภาพด้านต่าง ๆ การส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมด้านต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง ในปัจจุบันประชากรสิงคโปร์มีศักยภาพในการดำเนินธุรกิจ ด้วยความรู้และทักษะ จนทำให้เป็นหนึ่งในประเทศที่พัฒนาแล้ว ขณะที่ประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคนี้ ที่มีทรัพยากรธรรมชาติมากกว่า ยังคงเป็นประเทศกำลังพัฒนาต่อไป และผลจากการมียุทธศาสตร์ชาติทำให้ประเทศเล็กอย่างสิงคโปร์ มีความมั่นคงและมั่นคงจนถึงปัจจุบัน

สหพันธรัฐมาเลเซีย เริ่มประกาศยุทธศาสตร์ชาติที่เป็นวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศตั้งแต่ ค.ศ. 1991 (พ.ศ. 2534) โดยวางเป้าหมายว่า ประเทศมาเลเซียจะเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วในปี ค.ศ. 2020 (พ.ศ. 2563) มีการกำหนด“วิสัยทัศน์ 2020” (Wawasan 2020) ว่า “มาเลเซียจะเป็นประเทศพัฒนาอุตสาหกรรมที่พึ่งพาตนเองได้ภายในปี ค.ศ. 2020” ภายหลังมีการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ รัฐบาลมาเลเซียทุกรัฐบาลปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ต่อเนื่องเป็นเวลาติดต่อกัน 30 ปี โดยพัฒนาภาพรวมของประเทศทุกส่วนของวิถีชีวิตพลเมือง ตั้งแต่เรื่องความเจริญมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ ความสุขสมบูรณ์ในสังคม ประชาชนมีการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐานระดับโลก (World Class Education) พัฒนาการเมืองให้มีความมั่นคง ประเทศชาติและประชาชนดำเนินชีวิตอย่างมีดุลยภาพทางจิตใจ เพื่อที่จะให้บรรลุเป้าหมายแห่ง “วิสัยทัศน์ 2020” เมื่อนายกรัฐมนตรีทั้ง 3 ท่าน คือ ดร. มหาเธร์ โมฮัมหมัด นายอามัด บาดาวี ที่พ้นจากตำแหน่งไปเมื่อปี ค.ศ. 2009 และนายกรัฐมนตรีนาจิบ ราซัค คนปัจจุบัน ยังคงมุ่งมั่นนำมาเลเซียสู่เป้าหมายตามวิสัยทัศน์ 2020 เช่นเดิม พร้อมทั้งประกาศนโยบายความเป็นหนึ่งเดียวของสังคม หรือนโยบาย “1 Malaysia” และคาดว่าในปี ค.ศ. 2020 ที่เหลือเวลาอีกเพียง 4 ปี มาเลเซียก็จะก้าวเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วตามเป้าหมาย ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม และจะเป็นประเทศที่สองในอาเซียน ต่อจากสิงคโปร์ ที่จะได้ชื่อว่าเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว

นอกจากนี้ยังมีประเทศอื่น ๆ นอกประเทศอาเซียนที่ต่างก็กำหนดยุทธศาสตร์ของประเทศของตน และประชากรในประเทศก็พร้อมใจกันอย่างเต็มที่เพื่อขับเคลื่อนไปตามยุทธศาสตร์ที่ได้วางไว้ เช่น

สาธารณรัฐประชาชนจีน มียุทธศาสตร์ที่ครอบคลุมนโยบายด้านเศรษฐกิจ และสังคม คือการปรับเปลี่ยนรูปแบบการพัฒนาโดยสร้างมิติใหม่ด้านการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เน้นการพัฒนาประเทศด้านวิทยาศาสตร์และการศึกษา การแก้ปัญหาพื้นฐาน และปัญหาด้านสังคม รวมถึงการเน้นการสร้างกลมเกลียวระหว่างกองทัพและประชาชน โดยเสริมสร้างการพัฒนาความคิดและการเมืองในกองทัพ

ประเทศญี่ปุ่น ปัจจุบันประเทศญี่ปุ่นหันมาเน้นยุทธศาสตร์ด้านการเมืองระหว่างประเทศและการทูต ยุทธศาสตร์ด้านข้อมูลข่าวสารด้านสังคม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้านการทหาร และด้านเศรษฐกิจ

สหรัฐอเมริกา ประธานาธิบดีบารัค โอบามา ที่ดำรงตำแหน่งสมัยที่ 2 ได้ให้ความสำคัญต่อการร่วมมือกับ นานาประเทศในการแก้ไขปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจ การสู้รบระหว่างประเทศและกลุ่มหัวรุนแรง การต่อต้านการ แพร่กระจายของอาวุธนิวเคลียร์ การกระชับความสัมพันธ์กับพันธมิตร และการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพ อากาศ โดยยุทธศาสตร์แห่งชาติ ค.ศ. 2014 ของสหรัฐอเมริกา มีนโยบายส่งเสริม“ผลประโยชน์แห่งชาติ” (National Interests) ประกอบด้วย 4 ประการ คือ 1) ความมั่นคง (ทางทหาร เศรษฐกิจ ความมีศักดิ์ศรีของ ประเทศ และประชาชน ฯลฯ) 2) ความเจริญรุ่งเรือง (เศรษฐกิจ อุตสาหกรรม วิทยาศาสตร์ สังคม ฯลฯ) 3) การ เคารพต่อค่านิยมอเมริกันและ 4) การใช้กฎระเบียบระหว่างประเทศ

บทสรุปและข้อเสนอแนะของผู้ศึกษา

ยุทธศาสตร์ของประเทศสาธารณรัฐสิงคโปร์ สหพันธรัฐมาเลเซีย ประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน และ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ประเทศญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกาล้วนมีการกำหนดเป้าหมายและทิศทางของ ประเทศ ประเทศไทยมีความได้เปรียบในภูมิอากาศ ภูมิศาสตร์ มีชัยภูมิที่ตั้งของประเทศที่อยู่ตรงกลางที่สามารถ เชื่อมต่อเส้นทางคมนาคมของประเทศในอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ และเป็นประเทศที่มีภัยธรรมชาติน้อยกว่า ประเทศอื่น ๆ เมื่อเปรียบเทียบกับเพื่อนบ้าน หากมียุทธศาสตร์เป็นเข็มทิศในการกำหนดทิศทางของประเทศที่ ถูกต้องเป็นที่ยอมรับร่วมกันของทุกภาคส่วนโดยร่วมกันเป็น “ประชารัฐ” ขับเคลื่อนประเทศไปสู่ทิศทางที่ถูกต้อง อย่างต่อเนื่องในระยะเวลา 20 ปี จะทำให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

ผู้ศึกษาจึงขอเสนอแนะว่า

1. รัฐบาลควรเร่งดำเนินการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และประชาสัมพันธ์ถึงประโยชน์ของการกำหนด ทิศทางโดยใช้ยุทธศาสตร์ 20 ปี (2560-2579) ให้ประชาชนได้ทราบ และร่วมกันศึกษาเรียนรู้ เพื่อที่จะเข้าใจถึง เหตุผลและความจำเป็นที่ประเทศต้องมียุทธศาสตร์ชาติ และขอความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ร่วมกันเป็น “ประชารัฐ” เป็นพลังร่วมกันขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ไปด้วยกันใน 20 ปีข้างหน้า
2. รัฐบาลควรเร่งจัดทำกรจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ โดยตราเป็นกฎหมายรองรับเพื่อความต่อเนื่อง โดย พิจารณาจัดทำร่างพระราชบัญญัติยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ตามที่หลายฝ่ายได้แนะนำและตั้งข้อสังเกต เช่น คณะ อนุกรรมการจัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติในคณะกรรมการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน สภาปฏิรูปแห่งชาติ เป็นต้น โดยจัดเวทีสัมมนาให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง

จัดทำโดย

นายวิชาญ ทรายอ่อน

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

กลุ่มงานบริการวิชาการ 3 สำนักวิชาการ

โทร. 0 2244 2070

โทรสาร. 0 2244 2074

บรรณานุกรม

- คณะอนุกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์และกรอบการปฏิรูป. (2558). ร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (2560– 2576). สืบค้น 17 สิงหาคม 2559 จาก [www.pmsn.hss.moph.go.th>document](http://www.pmsn.hss.moph.go.th/document)
- ธีรยุทธ์ หล่อเลิศรัตน์. (2558). การยกระดับราชการไทยเตรียมพร้อมผลักดันยุทธศาสตร์ชาติอย่างยั่งยืน. สืบค้น 17 สิงหาคม 2559 จาก www.opdc.go.th
- ยงยุทธ สารสมบัติ. (2558). ประเทศมั่นคง ประชาชนมั่งคั่ง ด้วยยุทธศาสตร์ชาติ. สืบค้น 17 สิงหาคม 2559 จาก http://www.stabundamrong.go.th/web/reform/reform49/reform49_5.pdf
- ลดาวลัย คำภา. (2559). ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี Sustainable Development Goals และแผนฯ 12 ของประเทศ. เอกสารประกอบการบรรยายเวทีสาธารณะนโยบายน้ำ สกว.ครั้งที่ 7 เรื่อง การเชื่อมโยงยุทธศาสตร์การบริหารจัดการน้ำกับยุทธศาสตร์ วันพุธที่ 23 มีนาคม 2559 ณ โรงแรม เอทัส ลุมพินี กรุงเทพฯ สืบค้น 17 สิงหาคม 2559 จาก http://www.trf.or.th/index.php?option=com_attachments&task=download&id=3894
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2558). วาระปฏิรูปพิเศษ 4 : การกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ. สำนักการพิมพ์: กรุงเทพฯ
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). ร่างยุทธศาสตร์ 20 ปี และกรอบทิศทางแผนฯ. สืบค้น 17 สิงหาคม 2559 จาก www.project-wre.eng.chula.ac.th
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2558). ร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560–2579). สืบค้น 23 มิถุนายน 2559. จาก www.dl.parliament.go.th/handle
- สุวิทย์ เมษินทรีย์. (2558). วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การปฏิรูปประเทศไทย. เอกสารประกอบการบรรยายในงาน สปช.รายงานประชาชน : เปลี่ยนประเทศไทยกับ สปช. 13 สิงหาคม 2558 สืบค้น 17 สิงหาคม 2559 จาก <http://www.agri.ubu.ac.th/docs/20150916-parkpoom-new/20150916-1.pdf>
- อัญชลี จวงจันทร์. (2559). กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560–2579). สืบค้น 17 สิงหาคม 2559 จาก http://library2.parliament.go.th/ejournal/content_rd/2559/15_168/t15_168.pdf

ภาพอ้างอิง

- รูปที่ 1 นางสาวดาวัลย์ คำภา. (2559). ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี Sustainable Development Goals และแผนฯ 12 ของประเทศ. เอกสารประกอบการบรรยายเวทีสาธารณะนโยบายน้ำ สกว.ครั้งที่ 7 เรื่อง การเชื่อมโยงยุทธศาสตร์การบริหารจัดการน้ำกับยุทธศาสตร์ วันพุธที่ 23 มีนาคม 2559 ณ โรงแรม เอทิส ลุมพินี กรุงเทพฯ สืบค้น 17 สิงหาคม 2559 จาก http://www.trf.or.th/index.php?option=com_attachments&task=download&id=3894
- รูปที่ 2 สุวิทย์ เมษินทรีย์. (2558). วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การปฏิรูปประเทศไทย. เอกสารประกอบการบรรยายในงานสปช.รายงานประชาชน : เปลี่ยนประเทศไทยกับ สปช. 13 สิงหาคม 2558 สืบค้น 17 สิงหาคม 2559 จาก <http://www.agri.ubu.ac.th/docs/20150916-parkpoom-new/20150916-1.pdf>